

Dosarul nr. 21r-1417/20
1-19093014-02-21r-15092020

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Judecător: Victor Sandu

DECIZIE
(dispozitiv)

26 noiembrie 2020
mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Judecătorii

Cojocari

Cu participarea:

Avocatului:

Bodnariuc

Reprezentantului penitenciarului:

Sergiu Crutco

Iurie Iordan
Alexandru Gafton și Elena

Alexandru

Alexandru Roibu,

Judecând în ședință publică în ordine de recurs, recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.13 - Chișinău, Andrei Sarcuța împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 17.08.2020 cu privire la cererea avocatului ***** în interesele condamnatului ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, –

În conformitate cu prevederile art.469-471 Cod procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DECIDE:

Respinge ca nefondat recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.13 - Chișinău, și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 17.08.2020, privind condamnatul *****.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței:

Judecătorii:

Dosarul nr. 21r-1417/20
Ciocana)
1-19093014-02-21r-15092020

Judecătoria Chișinău (sediul
Judecător: Victor Sandu

DECIZIE

26 noiembrie 2020
mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Judecătorii

Cojocari

Cu participarea:

Avocatului:

Bodnariuc

Reprezentantului penitenciarului:

Sergiu Crutco

Iurie Iordan
Alexandru Gafton și Elena

Alexandru

Alexandru Roibu,

Judecând în ședință publică în ordine de recurs, recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.13 - Chișinău, Andrei Sarcuța împotriva încheierii Judecătoriai Chișinău (sediul Ciocana) din 17.08.2020 cu privire la cererea avocatului ***** în interesele condamnatului ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului

și a libertăților fundamentale, –

Procedura de citare legală a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

A C O N S T A T A T:

1. La 03 mai 2019, avocatul ***** a înaintat judecătorului de instrucție o plângere în interesele condamnatului ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei.

În motivarea plângerii, avocatul indică că în perioada de timp în care condamnatul s-a aflat în calitate de prevenit și în calitate de deținut în ***** - Chișinău, a fost deținut în condiții inumane de detenție.

Menționează că, în celula în care ***** s-a deținut nu avea acces direct la lumina naturală, fiind umedă și rece, lumina electrică era slabă, lipsea ventilația, iar pereții erau total acoperiți de igresie. La fel, a mai indicat că celula era plină de insecte parazitare. Apa, care era nevoit să o bea, nu era de o calitate bună, deoarece țevile erau ruginite. A mai indicat că, în altă celulă care a fost deținut în loc de closet, folosea o gaură cu scurgere în sistemul de canalizare. Veceul era doar parțial separat de restul celulei, printr-un perete lateral de până la un metru înălțime. A mai făcut trimitere la faptul că nu i-a fost acordată asistența medicală necesară și era privat neîntemeiat de colete din partea rudelor.

2. Prin încheierea Judecătoriai Chișinău (sediul Ciocana) din 17.08.2020, a fost admisă cererea avocatului ***** în interesele condamnatului ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul ***** Nicolae, născut la 24.01.1973, a fost deținut în perioada 29.08.2016 – 15.06.2020, pe parcursul a 1386 zile în ***** - Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa condamnatului ***** Nicolae, născut la 24.01.1973, pentru perioada totală de 238 zile, în care s-a aflat în detenție provizorie în ***** - Chișinău, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui ***** Nicolae, născut la 24.01.1973,

fiind redus cu 238 (două sute treizeci și opt) zile.

S-a redus pedeapsa condamnatului ***** Nicolae, născut la 24.01.1973, pentru perioada totală de 1148 zile, în care s-a aflat în detenție cu statut de condamnat în ***** – Chișinău, cu calcularea a 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui ***** Nicolae, născut la 24.01.1973, fiind redus cu 342 (trei sute patruzeci și două) zile.

S-a redus termenul pedepsei definitive a condamnatului ***** Nicolae, născut la 24.01.1973, stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12.12.2017, în total 580 (cinci sute optzeci) zile.

În privința perioadei rămase de 8 zile, cu titlu de despăgubire, s-a acordat condamnatului ***** Nicolae, născut la 24.01.1973, suma de bani în mărime de 400 (patru sute) lei, și anume o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al R.M..

3. Nefiind de acord cu încheierea menționată directorul adjunct al Penitenciarului nr.13 – Chișinău, Sarcuța Andrei a înaintat recurs, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 17.08.2020, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea avocatului Valeriu Pleșca în numele lui ***.**

Procedura citării a fost legal îndeplinită, *reprezentanții penitenciarului Roibu Alexandru și Crutco Sergiu* au solicitat admiterea recursului din motivele invocate.

În ședința instanței de recurs *avocatul Bodnariuc Alexandru* a solicitat respingerea recursului cu menținerea încheierii fără modificări.

În ședința instanței de recurs, ***** , fiind legal citat, nu s-a prezentat, astfel, Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei în lipsa lui ***** , nefiind încălcat în cazul dat dreptul la un proces echitabil or, potrivit art.447 alin.(1) CPP *Judecarea recursului se face cu citarea procurorului, avocatului și celorlalte părți. Participarea procurorului și a avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie. Neprezentarea inculpatului, părții vătămate, părții civile și părții civilmente responsabile legal citate, precum și a reprezentanților lor nu împiedică examinarea recursului, însă dacă este necesar, instanța de recurs poate recunoaște prezența lor obligatorie, informându-i despre aceasta.*

Colegiul penal, audiind participanții la proces, examinând materialele dosarului, consideră recursul nefondat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente:

4. Conform art. 449 alin.(1) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art. 469 alin.(1) pct. 17¹) Cod procedură penală la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de

detenție a condamnaților, și pct.18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați.

Potrivit art.470 alin.(1) Cod procedură penală, instanța care soluționează chestiunile *privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)-16), 17¹) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.*

Art.471 alin.(2) Cod de procedură penală, *Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)-7), 11), 12), 14)-16) și 18) poate servi și cererea condamnatului.*

Potrivit art.473¹ alin.(1) Cod procedură penală, *plângerea împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate (închisoare, detențiune pe viață), condamnatul, precum și alte persoane ale căror drepturi și interese legitime au fost încălcate de aceste organe pot declara plângere judecătorului de instrucție din instanța în a cărei rază teritorială se află organul respectiv.*

Potrivit art. 473² Cod procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau prevenitului.

5. Potrivit materialelor prezentate, Colegiul penal a reținut că, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24.04.2017, ***** a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse, prin prisma art. 84 Cod penal, de 18 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

6. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18.12.2017 a fost menținută fără modificări sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24.04.2017.

7. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14.11.2018 a fost menținută fără modificări decizia Curții de Apel Chișinău din 18.12.2017.

8. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12.12.2017, ***** a fost condamnat în baza art. 42 alin. (3), 27, 190 alin. (3), 190 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse, prin prisma art. 84 Cod penal, de 25 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

9. Potrivit Raportului prezentat de reprezentantul ***** - Chișinău, ***** a fost deținut în ***** – Chișinău în următoarea perioadă: 29.08.2016 – 15.06.2020.

10. Astfel, perioada detenției a lui ***** în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților în ***** – Chișinău, în perioadă de: 29.08.2016 – 15.06.2020.

11. Colegiul penal reține că, cererea avocatului în numele lui ***** este depusă în termen de 6 luni de la data când nu mai invocă că este deținut în astfel de condiții, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art. art. 473² , 473³ și art. 473⁴ Cod procedură penală, au fost introduse prin Legea nr. 272 din

29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că, prevederile art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală, au fost respectate pe deplin.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (*cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei*, 23 februarie 2016, § 117; *cauza Rotaru c. Moldovei*, 15 februarie 2011, §30; *cauza Ciorap c. Moldovei*, 19 iunie 2007, § 62).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (*cauza Irlanda c. Regatului Unit*, 18 ianuarie 1978, § 162; *cauza Ciorap c. Moldovei*, 19 iunie 2007, § 63).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (*cauza Kudla c. Poloniei*, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (*Ostrovar c. Moldovei*, 13.09.2005, § 80).

Ținând cont de cele expuse supra, instanța de judecată a dat o apreciere condițiilor de detenție invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

Așadar, ***** în plângerea înaintată, a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade îndelungate de timp în mai multe celule din ***** – Chișinău, care erau supraaglomerate și care nu dispuneau de spațiul de 4 m² care e necesar să revină fiecărui deținut.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr.13 – Chișinău, se consideră că autorul plângerii s-a aflat în condiții de detenție acceptabile și care corespund minimului de detenție necesar conform condițiilor izolatorului de urmărire penală.

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, instanța de judecată a făcut

trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții”.

Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru prevenirea torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m² de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toaleta construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Contrar recomandărilor precitate, studiind raportul prezentat de către *****, instanța a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în care a fost deținut ***** se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare. Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în ***** – Chișinău. Aceasta notează că, în repetate rânduri, a constatat încălcarea articolului 3 din Convenție în privința acestui penitenciar (*cauza Shishanov c. Moldovei, 15 decembrie 2015, § 127*), însă această problemă sistemică continuă să persiste.

În cauza *Kalashnikov c. Rusiei*, precum și în cauza *Ostrovar c. Moldovei*, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenției, în special când ea durează perioade lungi de timp, așa cum se reține în cazul autorului plângerii, care a fost deținut o perioadă de 1 an în ***** – Chișinău. E de reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m² de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (*Sulejmanovic c. Italiei, 16 iulie 2009, §51; Lind c. Rusiei, 6 decembrie 2007, §59*).

Astfel, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în calitate de prevenit în ***** – Chișinău, perioada: 29.08.2016 – 24.04.2017, și statut de condamnat deținut în ***** – Chișinău, pentru perioada: 24.04.2017 – 15.06.2020, a depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

12. Având în vedere că la soluționarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanță a încălcărilor privind

condițiile de detenție care au afectat grav drepturile condamnatului, ci și stabilirea unei reduceri a pedepsei, în dependență de gradul și intensitatea suferințelor, în continuare instanța va analiza și celelalte alegații invocate de către petent în plângerea depusă.

13. În partea ce privește relatările condamnatului ***** privind accesul limitat la lumina zilei, precum și condițiilor sanitare precare în general, instanța reține că potrivit informațiilor prezentate de către administrația Penitenciarului, ***** s-a aflat într-o celulă iluminată atât natural prin intermediul geamurilor, cât și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri, puterea cărora este de 100 W, hrana fiind asigurată de trei ori pe zi conform graficului prestabilit. Aerisirea prin celule era asigurată prin intermediul geamurilor și ferestrelor de aerisire amplasate mai sus de ușa intrării în celulă. În această parte, instanța de judecată apreciază critic aspectele invocate de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța s-a bazat pe rapoartele organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.

14. Or, potrivit art.473³ alin.(2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

15. Astfel, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05 – 11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat că, în ***** – Chișinău, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale și igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient și totodată fiind suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-și mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

16. În aceeași ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, inclusiv ***** – Chișinău, sunt într-o stare deplorabilă și ar putea fi calificate ca condiții inumane și degradante.

17. La acest aspect, instanța de judecată nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuate de către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția

de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile din cererea pendinte sunt justificate.

18. Întru susținerea acestui raționament, CEDO a explicat că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (*cauza A. și alții c. Regatului Unit*, 12 februarie 2009, § 132; *cauza Idalov c. Rusiei*, 22 mai 2012, § 98).

19. La acest capitol, instanța de judecată just a reiterat că la examinarea unor asemenea plângeri, sarcina probațiunii îi revine autorității în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, însă chiar și așa „Alegațiile despre rele tratamente contrare art. 3 trebuie să fie bazate pe probe corespunzătoare”. Deși Curtea recunoaște că proba de rele tratamente nu este ușor de a fi obținută, totuși alegațiile trebuie să fie justificate „dincolo de orice dubiu rezonabil” (*Cauza Alver c. Estoniei*, 08 noiembrie 2005, § 49; *Labita c. Italiei*, 06 aprilie 2000, § 121). Pentru a aprecia aceste probe, Curtea aplică, de obicei, standardul probațiunii „dincolo de orice dubiu rezonabil” (*cauza Irlanda c. Regatului Unit*, 18 ianuarie 1978, §161; *cauza Boicenco c. Moldovei*, 11 iulie 2006, §104; *cauza Breabin c. Moldovei*, 07 aprilie 2009, §49; *cauza Gurgurov c. Moldovei*, 16 iunie 2009, § 56). O astfel de probă derivă din coexistența unor concluzii suficient de întemeiate, clare și concordante sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială (*cauza Gorobeț c. Moldovei*; 11 octombrie 2011, § 50).

20. Potrivit art.473⁴ alin.(3)–(6) din Codul de procedură penală, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473² alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculând-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulative. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a

suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente.

21. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3) CPP, preveniții sânt despăgubiți în conformitate cu art.385 alin.(5) și (6) CPP sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

22. Potrivit art.385 alin.(5) și (6) Cod procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. În cazul în care condamnatul s-a aflat în arest preventiv, în condițiile specificate la alin.(5), nu mai puțin de 3 luni până la numirea cauzei spre judecare, la stabilirea, în calitate de pedeapsă principală, a muncii neremunerate în folosul comunității, a amenzii sau privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, acesta este liberat de executarea pedepsei de către instanța de judecată.

23. Prin urmare Colegiu penal justifică concluzia instanței potrivit căreia ***** s-a aflat în condiții de detenție provizorie contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților în ***** – Chișinău, în perioadă de: 29.08.2016 - 24.04.2017, în total fiind deținut pe o perioadă de 238 zile.

La fel, instanța de judecată a reiterat că, ***** s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților în ***** - Chișinău, deținând statut de condamnat pe perioada 24.04.2017 - 15.06.2020, pe parcursul a 1148 zile.

Astfel, având în vedere că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța a considerat necesar, oportun și rezonabil de a calcula 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, ce ține de perioada deținerii în calitate de prevenit: 29.08.2016 - 24.04.2017, astfel încât termenul pedepsei definitive stabilite lui ***** , a fost redus cu 238 (două sute treizeci și opt) zile.

De asemenea instanța a dispus și reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție ce ține de statutul de condamnat, pentru 1148 zile, fiind reduse 342 (trei sute patruzeci și doi) zile.

Totodată, cu privire la perioada rămasă, și anume 8 zile care nu poate a fi redusă, instanța de judecată a considerat oportun acordarea condamnatului, a sumei de bani în mărime de 400 (patru sute) lei, și anume o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

În privința necesității obligării administrației instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție în urma constatării lor, instanța de fond just a concluzionat că, potrivit art. 473⁴ alin.(3)-(4) din Cod procedură penală, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de fond a obligat administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de fond despre executarea încheierii.

Astfel, instanța de fond just a reținut că, la 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe decizii în cauzele *Baban și alții c. Moldovei*, *Bulgacov și alții c. Moldovei*, *Cobilceanu și alții c. Moldovei*, *Filat și alții c. Moldovei*, *Condreanu și alții c. Moldovei*, *Grigoraș și alții c. Moldovei* și *Talambuța și alții c. Moldovei*, unde reclamantii s-au plâns în fața Curții în baza art. 3 CEDO, invocând condițiile materiale inadecvate de detenție și, în unele cereri, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, precum și lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.

Făcând referire la decizia pronunțată anterior la data de 28 februarie 2019 în cauza *Draniceru c. Moldovei*, și având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 01 ianuarie 2019) și Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Curtea a considerat că noul remediu instituit prin Legile nr. 163 și n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunțate în cauza *Șișanov c. Moldovei*, și că el ar putea fi considerat a priori efectiv pentru contestarea condițiilor inadecvate de detenție din Republica Moldova, astfel încât Curtea a declarat respectivele cereri inadmisibile din cauza neepuizării remediului național în acest sens.

24. Analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii înaintate în privința condamnatului și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor și condițiilor în favoarea și în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că, recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.13 – Chișinău urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 17.08.2020 ca fiind una legală și întemeiată.

25. În conformitate cu prevederile art.469-471 Cod procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.13 - Chişinău, şi menţine fără modificări încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 17.08.2020, privind condamnatul *****.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei:

Judecătorii: